Pirkkala

5.11.2018

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Asia: Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi eläinten hyvinvoinnista HE 154/2018

Kiitän mahdollisuudesta lausua lakiesityksestä.

Yleisinä huomioina esitän seuraavaa:

Yleisesti lakiesitys on melko onnistunut ja tukee eläinsuojeluvalvonnan suorittamista. Pykälät eläinten kohtelusta ja hoidosta ovat pääosin hyviä ja niiden muotoilu sellainen, että asiantunteva eläinsuojeluviranomainen voi niitä valvonnassa käyttää. Eläinten ryhmittelyä ja lisääntymisen hallintaa koskevat uudet kirjaukset ovat erityisen hyviä valvonnan kannalta. Pitopaikkoja koskevien vaatimusten jako kaikkia pitopaikkoja koskeviin vaatimuksiin ja pysyviä pitopaikkoja koskeviin vaatimuksiin on toimiva, ja perustelut pysyvän pitopaikan määrittelylle ovat riittävän selkeät. Vaatimus jatkuvasta juomaveden saannista on erittäin hyvä. Valvonnan menetelmiä koskevat pykälät ovat joitakin epäkohtia lukuun ottamatta toimivia ja niiden perustelut hyviä. Valvontaa ja valvontaviranomaisia koskeviin pykäliin esitän huomioita alla.

Eläinten hyvinvoinnin kannalta on tärkeää, että eläinten liikkumisen rajoittamisesta pyritään eroon ja liikkumismahdollisuuksia lisätään. Lakiesitys tukee tätä tavoitetta osittain. Valtioneuvoston eläinlajikohtaisten asetusten vaatimuksilla ja maatalouspolitiikan keinoilla tulee aktiivisesti ja vähintään esityksessä mainituin tavoin ohjata tuotantoa sellaiseen suuntaan, jossa eläinten liikkumista ei rajoiteta tai rajoitetaan mahdollisimman lyhyesti ja liikkumisen sekä ulkoilun mahdollisuuksia lisätään.

Koirien tunnistusmerkintä- ja rekisteröintivaatimuksen eteneminen on hieno asia. Valvonnan kannalta olisi tärkeää, että myös kissojen osalta asiaa edistettäisiin.

Yksityiskohtaisina huomioina esitän seuraavia muutoksia:

16§

Pykälän perusteluista ehdotan poistettavaksi maininnan siitä, että porsaiden kastraation yhteydessä tulehduskipulääke olisi riittävä kivunlievitys. Asiasta säädetään tarkemmin asetustasolla. Kastraatiosta luopumiseen tähtääviä toimenpiteitä olisi syytä tukea.
Kivuliaiden toimenpiteiden tekijöiden pätevyydestä on tärkeää säätää asetuksella, jotta erilaiset, mahdollisesti kipua aiheuttavat hoitotoimenpiteet tehdään osaavien henkilöiden toimesta.

46§

Eläinkilpailujen ilmoituksenvaraisuuden rajaa ei ole riittävästi perusteltu. Pykälästä ja sen perusteluista on joidenkin kilpailulajien osalta (esim. agility) vaikea arvioida, milloin kilpailun järjestäminen on ilmoitusvelvollista toimintaa.

59§

Ammattimainen tai muutoin laajamittainen eläintenpito Liite 2:
Liitteen kohtien 2a ja d mukaiset ilmoitusvelvollisuuden rajat ovat turhan korkeat. Valvonnalliselta kannalta ongelmia usein syntyy, kun yhdessä taloudessa on yli viisi koiraa tai jo huomattavasti vähemmän kuin 30 (noin 15) häkkiä / terraariota, joten ehdotan määriä puolitettavaksi. Myös naapurussuhteiden kannalta on hyvä, jos tällaista toimintaa valvotaan jo pienemmillä eläinmäärillä.

Pirkkala

5.11.2018

72§

Pykälässä tulisi selkeästi säätää valvontaviranomaisen pätevyydestä. Pykälässä 75 edellytetään valvonnan olevan laadukasta ja tehokasta. Valvonnan tulisi olla myös yhdenmukaista eri maakunnissa. Näistä ei voida varmistua riittävästi pykälän 72 nykyisellä muotoilulla ja tausta-ajatuksella, että valvontaa suorittamassa olisi muunkin koulutuksen omaavaa (ns. halvempaa) työvoimaa kuin eläinlääkäreitä. Eläinsuojeluvalvontaa maakunnassa suorittavan viranomaisen tulisi aina olla laillistettu eläinlääkäri. Eläinsuojeluvalvonta on vaativaa viranomaistyötä, jossa on laajat valtuudet puuttua ihmisten perusoikeuksiin. Viranomaisen asiantuntijuus ja puolueettomuus on ehdoton vaatimus sille, että valvonta olisi laadukasta, ja hallintolain periaatteet ja asiakkaan oikeusturva valvonnassa toteutuisivat. Eläinsuojeluvalvonta ei ole milloinkaan vain ulkoisten olosuhteiden valvontaa ja mitattavia parametreja, vaan siinä on välttämätöntä kyetä muodostamaan kokonaisnäkemys eläimen hyvinvoinnista ja sen hyvinvoinnille mahdollisesti aiheutuvista haitoista. Pykälän 81 mukainen asiantuntijan ja avustajan käyttämisen mahdollisuus tukee eläinlääkärin suorittamaa valvontaa riittävästi. Muutoin valvonta tulisi hoitaa nykyisen käytännön mukaisesti eläinlääkärien toimesta.

82§

Asianosaisen kuulematta jättämisen poikkeusta olisi tarpeellista laajentaa entiseen tapaan koskemaan myös 97§:n 1 momentin mukaisia toimenpiteitä. Valvonnassa tulee eteen tilanteita, joissa eläimen omistaja on tavoittamattomissa ja jättänyt eläimensä hoidotta. Tällöin tulisi kohtuullisen ajan kuluttua väliaikaisen hoidon järjestämisen jälkeen voida tehdä lopullinen päätös eläimen myymisestä, luovuttamisesta tai lopettamisesta kuulematta eläimen pitäjää, jos häntä ei kohtuullisilla toimenpiteillä tavoiteta. Tilanteesta ei tulisi ongelmaa, koska tavoittamattomiin kadonnut eläimen pitäjä ei yleensä ole enää kiinnostunut eläimensä kohtalosta. Väliaikaisen hoidon pitkittymisestä aiheutuisi yhteiskunnalle myös turhia kustannuksia.
Kuulematta jättämisen mahdollisuutta ei kuitenkaan tulisi soveltaa 94§:n 2.momentin mukaisiin väliaikaisiin kieltoihin. Esimerkiksi pykälän perusteluissakin mainittu väliaikainen kielto pitää eläimiä rakennuksessa, jonka katto on romahtamisvaarassa, on vaikutuksiltaan vähäistä suurempi. Eläinten pitäjällä tulisi olla oikeus tulla kuulluksi tällaisessa tilanteessa. Kieltoja ei myöskään voida noudattaa, jos eläinten pitäjää ei tavoiteta, joten kuulematta jättämiselle ei ole perustetta.

104§

94§:n 2 momentissa tarkoitettuun väliaikaiseen kieltoon tulisi voida hakea muutosta. Tällaiset kiellot saattavat jäädä pitkäaikaisiksi, jos eläimen pitäjä ei halua toimia kiellon purkamiseksi, ja olla vaikutuksiltaan vähäistä suurempia.

107§

3 momentti. Eläinsuojeluvalvonnan mahdollinen maksullisuus on uusi asia. Tähän asti valvonta on ollut asiakkaalle maksutonta. Asia on jossain määrin ongelmallinen. Koska ensimmäisestä (epäilyyn perustuvasta) tarkastuksesta ei maksua voida periä, koetaan uusintatarkastuksista perittävät maksut helposti rangaistusluonteisina, vaikka kyseessä olisikin ns. normaali valvontamaksu. Valvonnan maksullisuus saattaa myös joissain tilanteissa heikentää valvontaviranomaisen turvallisuutta. Maksullisuuden tulisi myös olla yhteneväistä kaikissa maakunnissa, joten valvonta olisi hyvä säätää selkeämmin joko maksuttomaksi tai maksulliseksi.

Pirkkalassa 5.11.2018

Maria Wahlfors
valvontaeläinlääkäri
Pirkkalan kunta